

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Cap. VII. Observationes circa Rubricas Juris Canon.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

quām Legistas, quōd illi omnes ferē Juris Canonici fontes habeant, hi verò eodem adjumento careant. *Hoc feliciorē Juris Canonici studiōsī, quōd fontes & origines penē omnes Juris Canonici, cum cura & solertia, non sine sumptu & labore tamen, reprehendere & scrutari valeant. Juris Civilis studiōsī tam beatis esse non licet.*

GONZALEZ TOM. I. scribens historiam Juris Canonici, eam intermitit, ut loquatur de utilitate & necessitate Lectionis veterum Collectionum, præsertim quoad Antecessores; atque affirmat, absque hoc auxilio acquiri non posse plenam & perfectam Juris notitiam, textusque existere alia via inintelligibiles. Tūm rationes hujus necessitatis afferens, ait, RAYMUNDUM brevitati studentem, omnia penē resecuisse, quæ Textus Conclusioni lucem afferre poterant, his tamen verbis, *suprà & infrà*, ad partes refectas remisisse.

Denique addit, se suā experientiā necessitatem atque utilitatem hujus Lectionis edictū, solitum esse hanc Auditoribus suis in omnibus Prælectionibus suadere.

Quoniam prolixo sunt hanc in rem observations illius Authoris, atque diffusiore stilo utitur, insigniora verba referre sufficit. Cūm dixisset, seriam se dedisse operam Collectionum & Conciliorum studio, quod una cum studio Juris inchoaverat, cuius nunquam penituisse, nec tunc pœnitebat, addit: *Imò in ea sententia perfis̄to, veram perfectamque cognitionem, infalutatis integris Pontificum & Conciliorum Monumentis, assequi non posse. Cum sibi objecisset, id studium nonnullos puerile, inutile, otiosum putare, respondet, sed non sine Eruditorum r̄isu. Conclusionem suam, confundendas esse veteres Collections, confirmat, his verbis, cūm ex eis non rarō mens vera & germana decisionis proveniat, ut passim in hoc nostro opere notarimus. Quod diximus de cura, qua Scholaribus suadebat studere veteribus Collectionibus, sic concipitur. Semper ergo dum Discipulis è suggestu hoc Jus exponebam, magnopere commendabam, ut integras Decisiones perquirerent, legerent, perlegerentque, ut rectius & facilius verum sensum perciperent.*

Locus CAROLI LABBE promissus est in Epistola Dedicatoria Editionis, quam fecit an. 1621. veterum Collectionum, de quibus agitur. Licit enim recentes extent, ha tamen veteres necessaria sunt illis, qui veram cognitionem atque scientiam novarum sibi acquirere desiderant, utpote ex quibus, tanquam ex fontibus, illa promanarent. Qui contrā sentiunt & opinantur his veluti prolixioribus & amplioribus illas obscuriores fieri, idem patiuntur quod noctua, illustres siquidem fulgores solis videntur illis causa caccias.

Facile esset congerere plura testimonia circa utilitatem & necessitatem legendarum Collectionum veterum, ad ostendendum fusiū, eruditos Canonistas putavisse, detractiones à Raymundo DE PENNA-FORTI factas, non esse semper utiles, multò minus necessarias; atque idē nos veteribus Collectionibus indigere. Verū sufficiet observare, DOUJAT suarum Pranot. lib. V. Cap. XXI. n. 11. referre, Boetium EPONEM Duacensem Antecessorem Cap. 2. de Jure Sacro, affirmare se Religioni habuisse Juris interpretationem nonnisi à fontibus quarere, istamque proxim Successoribus suis commendavisse.

CAPUT VII.

Observationes circa RUBRICAS Juris Canonici.

RUBRICA vocantur Titulorum Inscriptiones, idē, quōd hæ antiquitū Rubris literis forent scriptæ. Ob eandem characteris distinctionem, præ-

cepta Missalibus Breviariis, Pontificalibus, &c infra, eodem vocabulo designantur. Circā Rubricas perindè est de Jure Canonico, ac de Jure Civili. Rubrica, quæ à Legislatore Collectio-nis Authore facta, vel confirmata fuerunt, vim legis habent, quoties sensum perfectum exhibent. De eo omnes Interpretes consentiunt. Ratio est, quōd illæ tunc præcepta vel negativa, vel affirmativa sunt Legislatoris.

Plures illius generis existunt in Collectionibus Decretalium tūm veteribus, tūm novis. Quoniam Collectiones Gregorianæ Posteriorēs nullas habent Rubricas, quæ non sint ab ea desumpta, ab ea sola mutuabitur exempla hue afferenda. Primum exhibet. TIT. VI. Lib. 2. sic conceptus, ut Lite non contestatā, non procedatur ad testium receptionem, vel ad sententiam definitivam. Alterum est in TIT. XVI. ibid. ut lite pendente nihil innovetur. Tertium est in TIT. IX. Lib. 3. Ne Sede vacante aliquid innovetur. Quartum TIT. XII. ibid. Ut Ecclesiastica Beneficia sine diminutione conferantur. Quintum TIT. ultim. ibid. Ne Clerici vel Monachi Secularibus negotiis se immisceant. Sextum TIT. V. Lib. 5. Ne aliquid exigatur pro licentia docendi. Septimum TIT. IV. ibid. Ne Prelati vices suas vel Ecclesias aliis sub anno pretio concedant. Hæ duæ Posteriorēs sunt consecutio Rubrica ejusdem Libri III. Ne aliquid pro Spirituali extingatur vel promittatur. Ejusmodi præcepta eo magis habent pondus, quod multis postea confirmetur Textibus, relatis in Titulo, cujus sunt Inscriptio. Non immorarum in iis exponendis, quæ præcipiunt aut vetant illæ Rubrica: illa expositiō reperiatur aut in Collectione Regularum Juris, aut in Tractatibus circa Argumenta uniuscūque Rubrica.

Inter Rubricas, quæ nihil præcipiunt aut vetant, quædam significant, actus quoddam in certis casibus licere, in ceteris vetari. Talis est Rubrica de rebus Ecclesiæ alienandis vel non: Rubrica de alienatione Judicii mutantia causa: Rubrica de confirmatione utili vel inutili. Quædam docent, quibus modis auxilium Superioris imploratur, circā judicium redditum, vel reddendum. Talis est Rubrica de appell. recusationibus, relationibus. Quædam enumerant modos procedendi adversus Sontes: Talis est Rubrica de accusationibus, inquisitionibus & denunciationibus.

Quoniam aliae non sunt Collectiones Canonum Ecclesiæ Occidentalis Authoritate publica certò facta vel confirmata, quām Collectiones GREGORII IX. BONIFACII VIII. CLEMENTIS V. aliae non sunt Rubrica Juris Canonici Authenticæ, quām quæ in illis sunt. Ex aliis Collectionibus excipienda est Tertia quinque veterum, ex quibus suam conflavit GREGORIUS IX. quæ iussu INNOCENTII III. composita est ab eius Notario PETRO Beneventano. Idem præsumi potest de Quarta, quæ, sicut Tertia, Constitutiones Innocentianas continet, cum his duabus differentiis, quod Prima coalescit ex Decretalibus, ab initio ejus Pontificatus, ad annum duodecimum ejusdem conditis, Secunda vero ceteras continet cum omnibus Decretis Concilii Lateranensis IV. Sed hæc exceptio magni non est momenti, quoniam GREGORIUS IX. omnes Rubricas harum Collectionum servavit, nec non pleraque ceterarum anteriorum. De autoritate Collectionum Extravagantium JOANNIS XXII. & Extravag. Comm. fruſtrā inquireretur, cūm cedem sint cum Gregorianis.

Ex omnibus Collectionibus, è quibus coalescit Juris Corpus usu frequentatum, sola Gratiani Rubrica Legis robore caret, licet earum sensus sit perfectus. Ratio est, quod ejus Collectio sola authoritate publica destituantur, atque, ut privatum Opus spectari debeat.

debeat. Quod in ea continetur, non majorēm habet autoritatem, quām si ab ea abesset. Non potioris est conditionis ille Autor, quam REGINO, BURCHARDUS, Vormacensis Episcopus; Ivo Car-
notensis. Hi autem, & similes, nullam opēri suo au-
toritatem impertiti sunt. Doctores sunt tantummo-
dō, qui Rempublicam suis Laboribus juvavunt. Bur-
chardus atque Ivo, quatenus Episcopi, Collectio-
nes suas pro suis Diœcēsibus confirmare potuerunt;
modō illa suapte natura iam non vigerent, qualia
sunt Decreta Conciliorum Generalium; aut Provin-
cias iporum, & Statuta Principum; Leges enim hu-
jusmodi Confirmatione illorum non egabant. Idem
Collectores Statuta Synodalia condere potuerant;
ut Præsules, circa Capita nōndūm, aut minus oppor-
tunē, quoad circumstantias Temporum, Locorum &
Personarum ordinata. Gratianus & Regino juridic-
tione carentes in locis, ubi sua opera ecebant, Sta-
tuta condere non potuerunt, quāe in his locis vige-
rent. Facultatem duntaxat noscendarum Legum,
quaē vigebant, præbuerē. Itaque, Decreta ab eis col-
lecta, in eorum opere non alia pollent autoritatem,
quām quaē ipsi est intrinseca. Rubrica easdem vi-
res habent, atque earum Autores, sicut Summa Ca-
pitum, nec non Observations, quas illis adjecēre.
FLORENS in utroque Jure Parisinus Antecessor,
verbis DURANDI, AZONIS, JOANNIS ANDRÆS,
& PANORMITANI confirmat, quod mo-
dō diximus, de non authenticitate Rubricarum Gra-
tiani, ejus Operum Editionis Doujatiane Part. I. p.
51. Denique adjiciendum, Rubricas Decreti melio-
ris non esse conditionis, quām Decretum, cuius Tex-
tus aliam non habent autoritatem; quām Conci-
liorum, Pontificum, Patrum aliorum-ve Autorum, &
quibus desumpti sunt. Idem est de illis ac de Concilia-
tionibus ejusdem Gratiani, quāe sunt tantum (ut aiunt)
Magistralis;

Eos, qui autoritate privata Canones collegerunt,
promulgatoribus eorumdem exēquando, major ve-
rō potestas ipsis attributa fuit, modō agatur de iis,
qui Legislatoris autoritatē eos promulgant, sive ex
eius imperio, eos legendo aut affigendo: nam quod
hi exequuntur, à Legislatorē, cuius justi parent, cor-
roboratur. Nulla est (ut jani dictum) nova Rubri-
carum species in Collectionibus Gregoriane posterio-
ribus: in Gregorianā autem sunt quinque à veteribus
Collectionibus anterioribus absentes. Eæ juxta ordi-
nem Alphabeticum sunt. Prima, Tit. de Custodia Eu-
charistiæ, Chrismatis, & alior. Sacram. Lib. III. Tit.
XLIV. Secunda, Tit. de Litis Contestatione, Lib.
II. Tit. V. Tertia, Tit. de Maledicis, Lib. V. Tit.
XXVI. Quarta, Tit. de Reliquiis & Veneratione Sanc-
torum, Lib. III. Tit. XLV. Quinta, Tit. de Summa
Trinitate & Fide Catholica, Lib. I. Tit. I.

Inter Rubricas veterum Collectionum, una est Ru-
brica à Collectione Gregoriane & posterioribus exulans,
scilicet, de Suffraganeis Lib. V. Tit. XXII. Se-
cunda Collectionis. Verbum, Suffraganeis, hic sumi-
tur pro Suffragiis, ut indicant Argumenta Textuum
subjectorum, ad Missam, Preces, Officia Divina per-
finientium.

E 185. Rubricis Collectionis Gregoriane, 83. è Co-
dice JUSTINIANEO desumpta sunt; ceteræ illas imi-
tantur. BERNARDUS Papiensis primus est utrarum-
que Autor, quid cas fecerit, aut collegerit, aut
ordinaverit.

Observationes in SUMMAS Textuum JURIS CANONICI.

Nullæ ex his Summis authenticæ sunt, quatenus hoc
verbum autoritatem publicam denotat. Earum Auto-
Tom. I.

res sunt Doctores, itaque non habent nisi autorita-
tem Magistralem.

Nullæ Veterum Collectionum Decretalium, ante
Gregorianam habent Summas. Id facilè cernitur 1. in
Quatuor veteribus ab ANTONIO AUGUSTINO edi-
tis; 2. In Quinta, quæ Decretales HONORI III.
continet, à CIRO NIO, in Jure Antecessore, & Can-
cellario Ecclesiæ Tolosanæ, edita. 3. In ea, quæ infrā
Concilium Lateranense III: reperitur, habitum sub
ALEXANDRO III. an. 1179. CONC. Tom. X. p.
1535. hunc Titulum gerente; Appendix ad Concil.
Lateranense. Dividitur in L. Partes, quarum singu-
la è pluribus Capitibus coalescant, quæ Summis ca-
rent. Equidem in Indice Partium describuntur Sum-
ma Capitum uniuscūsque Partis, in quo differt illa
à ceteris, quæ Summis, sive in fronte, sive in fine,
sive in Corpore carent.

Quod diximus, eas Summas habere tantum au-
toritatem Magistralem, in eo nititur, quid, pluri-
ma nominatio referant Doctores sui Autores, &
quorum saltem Doctrinæ illa desumpta sunt. Probatio-
nes existunt in Collectionibus GREGORII IX.
BONIFACII VIII. & CLEMENTIS V. In duabus
reliquis Collectionibus, scilicet Extravag. JOANN.
XXII. & Extravag. COMM. nullus Autor in Summis
Textuum nominatur. Illi, qui referuntur in Col-
lectione GREGORII, sunt JOANNES ANDRÆS,
qui Saeculo XIV. vixit; ANTONIUS DE BUTRIO, qui
Saec. XV. vivebat; & PANORMITANUS, sic vo-
catus, quia Panormitanus erat Archiepiscopus. Sæpe
laudatur in Summis sub nomine ABBATIS, aut Ab-
batis SICULI, quia possidebat Abbatiam de MONICO,
quæ est Messanæ. Major Pars Summarum Textuum
illius Collectionis, sunt ejus Autores, sive ipsas fe-
cerit, sive ex ejus Operibus desumptæ fuerint. Aliæ
Summe, quarum Autores designantur, sæpius JOAN-
NI ANDRÆS adscribuntur, ceteræ sunt ANTONII DE
BUTRIO, quibusdam exceptis à GLOSSA de-
sumptis.

Nulla ferè est Summa in Sexto & Clementinis qua-
rum Autor non referatur; JOANNES ANDRÆS
sæpius occurrit; tunc DOMINICUS à SANCTO GEMI-
NIANO, qui Saeculo XV. vixit. Multas fecit ZEU-
ZELINUS, vel ex ex ejus Operibus desumptæ sunt.
Nonnullæ sunt JOANNIS DE PANVINIS, multæ è
GLOSSA desumuntur, vel ad Glossam remittunt.

Cum valde indifferens sit, utrum hæ Summe ab iis
Autoribus confecta fuerint, an ab eorum Operibus
sint desumpta, sufficit obseruare, verisimile esse,
quid, ubi Summa aliquem Autorem nominat, di-
cendo simpliciter, hoc dicit v. gr. JOANNES ANDRÆS,
DOMINICUS ZEUEZELINUS; insinuat, illum
esse illius Autorem, ubi verò his verbis utitur, SE-
CUNDUM JOANNEM ANDRÆAM, DOMINICUM
ZEUEZELINUM; significatur, Summam ab eorum
Operibus fuisse desumptam. Ut ut hac sunt, con-
stat, illas Summas esse utilissimas sive illi Autores a se
ipsi loquuntur, sive loquentes inducantur.

Hæc utilitas è multis Capitibus nascitur. Nam 1.
si varie sunt Textus Interpretationes, illud docemur
per Summam, quæ monet, quinam intellectus vul-
gatior, aut verosimilior sit. 2. Si Textus variis sen-
tibus patitur, monet id Summa, arque utrumque exi-
bet. 3. Si Textus alius in terminis sensum habeat,
quām in mente, id significat Summa, dicens adha-
rendo Litteræ, vel secundum mentem, sive intellectum.
4. Quando aliquid in Textu deficit, atque illud sup-
pediat Glossa, utrumque in Summa jungitur, ut sensu
purior & perfectior eruatur, idque indicatur. 5. Si
Textus crebro locum habeat, id monet Summa. 6.
Idem præstat, si dispositio singularis aut insignis fue-
rit. 7. Si Textus alius Textibus adversetur, illud ob-
servat Summa, simulque id, cui inherendum est. 8. Si
plures sint partes in Textu, paragraphis non distinctæ,
Y 2 Summa

Summa dat singularum partium sensum. 9. Quando Textus res alienas continet, aut non congruas, id monet *Summa*, quae eligit partem Titulo congruam; quod significat per haec Verba *quoad Titulum*. 10. Quoad prolixos Textus, valde laborem, quem Lector in iis absque auxilio legendis, pateretur, imminuit *Summa*. 11. Quando Textus plura continet invicem non coherentia, *Summa* illam varietatem sepius advertit.

Tot ac tam varia commoda, quæ procurant *Summae*, commendant eorum enumerandorum operam, atque ostendunt, utilissimum futurum fuisse, si ceteris Collectionibus, quæ iis carent, inserta fuissent *Summae*, atque in illis omnibus Collectionibus, quæ iis instructe sunt, ex pari cura confecte fuissent, atque illæ, quæ tribus Collectionibus superiori laudatis infesta sunt.

Quod diximus de *Summis* duarum Collectionum *extravagantium*, scilicet, earum Autores ignorari, neque eorum aliquem nominari, repetendum est circa *Summas* Canonum à Gratiano collectorum. Non omnes Canones ejus operi insertis *Summis* instruuntur. Paucissimæ sunt in *Canonibus*, qui continentur in *DISTING. VII. de Pénitentia*, longè pauciores præfiguntur iis, qui Decreto additi sunt a PALEA, Discipulo *Gratiani*, & qui à ceteris distinguuntur per hanc inscriptionem *Palea*.

Canones *Pénitentiales* & Canones *Apostolorum* ad Decreti calcem siti, *Summis* etiam carent.

CAPUT VIII.

Observationes in Collectionem SEPTIMI DECRETALIUM ad calcem EXTRAVAGANTII COMMUNIUM, Editioni Lugdunensi anni 1661. insertam; & maximè in Concilia, queruntur Decreta in ea continentur.

Collección hæc, opus est viri privati, cui nomen, Petrus MATTHÆI J. C. Lugdunensis, facta fuit ad supplendum ea, quæ à Corpore Juris absunt à SEXTO IV. ad SIXTUM V. scilicet *Bullas* Pontificum, & Decreta Conciliorum in illo intervallo habitorum. DOUJAT, qui de ea loquitur, *Prænotionum Lib. IV. Cap. XXVI. n. 2. 3.* eam plurim vitiiorum gravissimorum arguit: præter quam quòd enim autoritate publica defituitur, Titulus ineptus est, magisque conveniret Collectioni CLEMENTIS V. quæ SEXTUM *Decretalium* immediate sequitur: Collectio subsequens ob eandem rationem Octavus *Decretalium* nuncupari debuisset. Collectio Extravagantii Communium, NONUS esset Liber; & sic Collectio Matthæi, DECIMI tantum *Decretalium* nomen acciperet. Præterea, inquit DOUJATUS, Autor neque Librorum, neque Titulorum ordinem fecutus est, in Collectionibus præcedentibus obseruatum, plureque novos inseruit, quorum plerique ad aliquem è Titulis *Decretalium* referri potuerint: denique, omnibus ritè discussis, apparet, illam utilia Decreta omisisse, ac minus necessaria collegisse.

Vitia à DOUJATIO in illa Collectione observata, neque sola sunt, neque omnium gravissima. Nam Author Conciliorum Decreta referendo, omittit indicationem loci specialis, unde desumpta sunt, scilicet *Sessionem* & *Capitum*. Decrera quoque Pontificum sèpè occurrit sine laudatione loci, à quo accepta sunt. Quamvis consilium operis sit colligere Canones, Decretales, Decreta &c. *Sexto IV.* posteriora, multa tamen referuntur à Pontificibus anterioribus profecta, scilicet *Innocentio IV.* *Alexandro IV.* *Urbano IV.* *Nicolaio III.* *Honorio IV.* *Bonifacio VIII.* *Clemente VI.* *Urbano VI.* *Martino V.* *Eugenio IV.* *Nicolaio V.* refe-

runtur etiam Constitutiones Imperatorum, *Sixto IV.* Anteriorum, nempe *Friderici*; vel præ ceteris Titulo de Heret. *Lib. V.* perturbatur ordo Temporum, in dispositione *Decretalium*, aut Constitutionum Pontificiarum sub eodem Titulo. *Gregorius XIII.* aliquando *Pio V.* aliquando *Clementi VII.* præponitur. *Pius V.* ante *Clementem VII.* nonnunquam coloratur. Videtur solùm egile de Conciliis *LIB. III. Tit. VII.* ad referendum in eo *Decretum Concilii Lateranensis V.* adversus *Pragmaticam Sanctionem* sub *CAROLO* factam: Autor tamen Gallus est, & in mediis Galliis opus elucubravit, illudque edidit sine ullâ notâ, quæ doceat, opinionem de Superioritate Papæ super Concilium Generale, in illo Decreto assertam ac probatam, esse contrariam Sententiæ totius Regni, ubi Doctrinam oppositam à Conciliis *Constantiensi* & *Basileensi* confirmatam, ceteraque eorumdem Conciliorum Dogmata, amplexi sumus.

Refert *LIB. II. Tit. IX. de Appel.* *Decretum PII II.* in Conventu, seu *Synodo Mantuana*, contrà Provocationes à Pontifice ad futurum Concilium Generale, ann. 1459. *Decretum* hoc apud nos reprobatur, & quodcumque adversatur iis *Appellationibus* hoc in Regno vigentibus, juxta doctrinam Conciliorum *Constantiensis* & *Basileensis*. *Ibidem* c. 2. refert Constitutionem *JULII II.* illius *Decreti* confirmationem.

Refert quoque *LIB. V. Tit. IX.* *Summam Bullæ*, in *Carâ Domini* non recepta in Regno; refert, inquam, perindè ac si accepta foret. *Idem* facit *LIB. III. Tit. XVI. Cap. I.*

Unum *Titulum de Annatis* inscribit *LIB. II. Tit. III.* ubi *Septem Decreta Pontificum* in gratiam ipsarum refert, circè obligationem eas solvendi, pœnaque Excommunicationis & Depositionis continentia adversus recusantes; quamvis in Gallia damnata sint. Decreta hac Autores habent Pontifices *INNOCENTIUM VIII.* *CLEMENTEM VII.* *JULIUM III.* qui Decreta *JULII II.* renovat; postremum à *PIO V.* conditum est. *Tit. III. LIB. III.* agit de *Spolis Clericorum* Pontifici reservatis; circè hoc refert Decreta Pontificum *PAULI III.* *PII V.* *GREGORII XIII.* & *PII IV.* duobus præcedentibus anterioris.

Reservatio hæc in Gallia reprobatur, sicut alia, de quibus agit *Tit. II. LIB. I.* circè quas refert *Quinque Decreta Pontificum PAULI III. PII IV. GREGORII XIII. PII V. CLEMENTIS VII.* ubi quoque Temporum ordo invertitur. Hæ reservaciones ad Beneficia pertinent. Decretum *Primum* fert, Beneficia Sancte Sedi reservata ipsi semper adfectari, ejusque dispositioni manere obnoxia; quod excludit Devotionem, quæ tamen in multis casibus habet locum, *Secundum* fert, Cameram Apostolicam frui Beneficiorum illorum redditibus, à die vacationis usque ad diem provisionis. *Tertium* omnia Beneficia per erimen hæresis vacatura, Pontifici reservat. *Quartum* idem sancit de Beneficiis datis personis, propter genus, aut hæresim aut à fide defectiōnem, prohibitis. *Quintum*, Provisi de Beneficiis reservatis Sedi Apostolica, ejusdem autoritate insciā, mala fidei Possessores declarantur.

Ultimum hujus Collectionis vitium est, quod nulla ferè sit Argumentorum unius-cujusque Libri connexio; quod ita evidens est, ut quilibet id ex sola *Indicis* inspectione percipere possit.

Paucia Concilii Tridentini Decreta refert Autor, præ copia eorum, quæ plerique Operis sui Titulis inferre potuissent. His Decretis Constitutiones Pontificias præfert, eas illis substituendo. Nullum retulit Decretum circè Sacraamenta generatim, aut speciatim considerata; nullum circè Justificationem. Abstinuit similiter à Canonibus Doctrinam spectantibus, in alio quolibet Argumento. Forstian putavit Decreta Conciliorum Generalium huic Collectionum generi minùs convenientem, quā Pon-